

OLAGLIGA LÄKEMEDEL

Att köpa olagliga läkemedel kan det likställas med att spela rysk roulette!

Jag heter Per-Åke Sandvold och är enhetschef på Läkemedelsverket och jag ska besvara denna lite tillspetsade fråga.

Vad som är ett läkemedel definieras i läkemedelslagens första paragraf. Paragrafen har två punkter och, enkelt uttryckt, i den första punkten regleras att produkter som presenteras/marknadsförs som att de ska behandla sjukdomar och liknande klassas som läkemedel – detta för att skydda konsumenten mot overksamma produkter.

I den andra punkten regleras att produkter som innehåller läkemedelssubstanser ska klassas som läkemedel.

Vad är då ett olagligt läkemedel

Läkemedel måste ju vara godkända för att få säljas i Sverige, så olagliga läkemedel är helt enkelt sådana som inte är godkända.

Vi brukar prata om tre typer av olagliga läkemedel

1. Förfalskningar av godkända läkemedel, ofta benämnda som piratkopierade läkemedel. Produkten är alltså inte kontrollerad hela vägen från utveckling och tillverkning till distribution och försäljning. Även förpackningarna kan vara professionellt gjorda och se väldigt äkta ut.
2. Produkter t.ex. kosttillskott, träningsprodukter, bantningsmedel som är ”spetsade” med läkemedelssubstanser trots att produkterna påstås vara helt naturliga och ofarliga för hälsan.

Ibland finns läkemedelssubstanserna med i innehållsförteckningen men i vissa fall är de odeklarerade. Tillsatserna kan vara både otillåtna och hälsofarliga.

3. Produkter som inte innehåller några läkemedelssubstanser men där man gör medicinska påståenden som inte kunnat visas vetenskapligt.

Vilka risker finns det med att köpa olagliga läkemedel - Hur farligt är det?

Innehållsdeklarationen på olagliga läkemedel stämmer inte alltid överens med vad produkten egentligen innehåller. Detta kan leda till oväntade biverkningar och överdoseringar.

Laboratorieanalyser har visat att innehållet i olagliga läkemedel kan variera. Ibland är det inte ens rätt verksamma substanser i läkemedlen.

Det finns inte heller någon garanti för en säker och hygienisk tillverkning.

När konsumenten inte uppsöker sjukvården utan ställer sin egen diagnos är risken stor:

- att man ställer fel diagnos och behandlar sig med fel läkemedel eller
- att effekten uteblir och att man inte får någon behandling alls eller
- att man slår ut sina vanliga läkemedel.

Tänk på att vilken behandling och vård just du behöver måste noggrant bedömas av sjukvården, och det kan vara direkt livsfarligt att själv chansa på vilket läkemedel du behöver. Agera inte din egen doktor, ta kontakt med sjukvården om du misstänker att du behöver behandling eller medicinering.

Olagliga läkemedel är inte bara farliga för människor och djur. Läkemedel som inte tas om hand på rätt sätt förorenar vår natur och kan dessutom, i fallet antibiotika, bidra till en ökad antibiotikaresistens, nationellt och globalt.

Drabbas man av allvarliga biverkningar bli det svårt att få kompensation eftersom patient- och läkemedelsförsäkringen inte gäller. Men det är ändå mycket viktigt att biverkningar rapporteras in.

Att tänka på vid handel av läkemedel.

Läkemedelsverket godkänner inte bara läkemedel utan all svensk apoteksverksamhet. Syftet med det är att medborgarna ska ha tillgång till säkra och effektiva läkemedel av god kvalitet. I dag finns det godkända svenska internetapotek där man kan köpa läkemedel på samma sätt som på fysiska apotek.

Dessa apoteksaktörer i Sverige erbjuder patienter/konsumenter att handla läkemedel via nätet på ett legalt, tillförlitligt och säkert sätt, men det finns också en uppsjö av oseriösa aktörer och ett stort utbud av olagliga produkter. I detta stora utbud kan det vara svårt att hitta rätt.

Det är som regel omöjligt för konsumenter, patienter eller sjukvårdspersonal att själva avgöra om en produkt som köpts t.ex. från en okänd webbplats är av bra eller dålig kvalitet eller om den är laglig eller olaglig.

Leta därför alltid efter den här nationella apotekssymbolen när du ska handla läkemedel, alla apotek som är godkända av Läkemedelsverket ska bära symbolen.

Om man nu ändå tänker köpa läkemedel eller andra produkter från okända webbplatser har jag sammanställt ett antal tips att tänka på:

Ø Handla inte om webbplatsen saknar kontaktuppgifter till försäljaren.

Ø Se efter om det är en privatperson eller ett företag som ligger bakom webbplatsen.

Ø Är företaget svenskt eller utländskt.

Ø Luras inte att tro att webbplatsen är svensk bara för att språket är på svenska

Ø Gör en internetsökning på företaget och se vad andra säger om företaget.

Ø Se upp för formuleringar som; "revolutionerande mirakelpiller" och liknande. Medicinska upptäckter får ofta stor uppmärksamhet i media. Finns det inget skrivet om produkten någon annanstans än på företagets hemsida kan det vara en bluff.

Vad gör vi på LäkeMedelsverket inom detta område?

LäkeMedelsverket övergripande målsättning är att:

1. Att förhindra att olagliga läkemedel släpps ut på marknaden

Detta gör vi genom att i första hand informera företag som har för avsikt att sätta nya produkter på marknaden om hur vi ser på deras produkter. Är produkterna läkemedel eller inte.

2. Att få bort olagliga läkemedel från marknaden

Här utreder vi och gör polisanmälningar när olaglig handel med läkemedel har skett för att få bort olagliga produkter från den svenska marknaden. Här jobbar vi t.ex. nära Tullen.

3. Att ha ökat medvetenheten hos allmänhet och om faran med att köpa läkemedel på Internet

LäkeMedelsverket jobbar aktivt med att informera och utbilda allmänhet, företag och andra myndigheter på området.

Olagliga läkemedel är inte ett nationellt utan ett internationellt problem som spänner över hela världskartan. LäkeMedelsverket arbetar tillsammans med andra läkemedelsmyndigheter runt om i världen för att motverka och informera om olagliga läkemedel.

Ja, som jag har pekat på så att köpa olagliga läkemedel, som alltså inte är godkända, är som att spela på rysk roulette d.v.s. det kan vara förenat med allvarliga risker för din hälsa.

Iakttag stor försiktighet vid köp på Internet från oseriösa webbplatser.

Rapportera ev. biverkningar.

Köp därför alltid läkemedel från säkra källor och håll utkik efter den svenska apotekssymbolen.